

Jaarverslag Stigas 2022

'Een gezonde sector begint met gezonde medewerkers en gezonde bedrijven'

Dit is een uitgave van Stigas, waarin samenwerken
LTO Nederland
Koninklijke Vereniging van Hoveniers en Groenvoorzieners
Cumela
FNV
CNV Vakmensen

Stigas is een initiatief van:

Inhoud

VOORWOORD.....	5
1. INLEIDING.....	6
2. VEILIG, GEZOND EN VITAAL WERKEN: WAAR STAAT DE SECTOR?.....	7
2.1 Ziekteverzuim en arbeidsongeschiktheid	7
2.2 Meldingsfrequentie	7
2.3 Ziekteverzuim en leeftijd.....	7
2.4 Ziekteverzuim en diagnose	8
2.5 Het tweede ziektejaar	9
2.6 Conclusies verzuim.....	9
2.7 Dodelijke ongevallen.....	9
2.8 Factsheets Veilig, gezond en vitaal werken.....	10
3. ACTIVITEITEN OP SECTORNIVEAU (BRANCHEPROJECTEN)	11
3.1 Sectoractiviteiten.....	11
3.2 Arbocatalogi en branche-RIE's	11
3.3 Corona.....	12
3.4 Duurzame inzetbaarheid (Werken aan morgen).....	12
3.5 Veilig op 1.....	15
3.6 Pak stof aan.....	16
3.7 Lichamelijke belasting.....	16
3.8 Week van de werkstress.....	16
3.9 Vertrouwenspersoon.....	17
3.10 Amendement ChristenUnie gericht op specifieke doelgroepen	17
4. DIENSTVERLENING OP BEDRIJFSNIVEAU.....	20
4.1 Preventiediensten.....	20
4.2 Verzuimpreventie	22
5. MARKETING EN COMMUNICATIE	24
5.1 Ontwikkeling nieuwe diensten en klantrelaties.....	24
5.2 Online marketing en communicatie	24
5.3 Merk en imago.....	25
5.4 Digitale nieuwsbrief.....	25
5.5 Sectorspecifieke communicatie	25
6. ORGANISATIE.....	26
6.1 Bestuur.....	26
6.2 Bestuur en arbowerkgroepen	26
6.3 Structuur	27
6.4 Nieuwe huisvesting.....	28
6.5 Stigas gecertificeerd	28
6.6 Klanttevredenheidsonderzoek	29
BIJLAGE 1. Samenstelling sectorale arbowerkgroepen 2022	30
BIJLAGE 2: Dodelijke ongevallen agrarische en groene sectoren in 2022	32
BIJLAGE 3: Overzicht preventieadviseur en hun specialismen ultimo 2022.....	33

VOORWOORD

Beste lezer,

De wereld heeft ook in 2022 niet stilgestaan. Nog vers in het geheugen ligt de coronacrisis die in 2020 uitbrak. Privé en zakelijk heeft dit wereldwijde impact gehad. En toen we corona eindelijk achter ons leken te laten, volgde de oorlog in Oekraïne. Met in veel opzichten een nog grotere impact dan corona. Stijgende gasprijzen, oplopende rentes en inflatie en dit - heel uitzonderlijk - in combinatie met een ongekende krapte op de arbeidsmarkt. De gevolgen zijn voor iedereen voelbaar. Ook de agrarische en groene sectoren zijn en worden in meer of mindere mate geraakt door de ontwikkelingen.

Gebleken is dat het juist nu van belang is om de arbeidsomstandigheden en de duurzame inzetbaarheid van je medewerkers niet uit het oog te verliezen. Immers veilig en gezond werk en perspectief zijn meer dan ooit de basis voor werkplezier en productiviteit en dus behoud van je medewerkers, maar ook voor je positie als werkgever op de huidige zeer krappe arbeidsmarkt. Bovendien dwingt het werken aan duurzame inzetbaarheid bedrijven om na te denken over de toekomst van hun bedrijf en hierop proactief in te spelen met de inzetbaarheid van de medewerkers.

Stigas vervult als sectorinstituut hierin een essentiële rol en heeft laten zien steeds weer adequaat te kunnen inspelen op de ontwikkelingen in de sector en de veranderende behoeften die hieruit voortvloeien, en steeds met het duidelijke doel voor ogen: een gezonde sector, waarin veilig, gezond en met plezier gewerkt wordt, nu en in de toekomst. Daarbij wil Stigas ook bedrijven en hun medewerkers, waar mogelijk en wenselijk, 'ontzorgen' van hun wettelijke verplichtingen.

In de visie van werkgevers- en werknemersorganisaties is deze laatste ambitie alleen te bereiken met een organisatie die niet alleen nauw betrokken is bij de sector, maar ook weet wat er gebeurt, wat de risico's zijn en integraal naar veilig, gezond en vitaal werken kijkt. Immers investeren in verzuimbegeleiding heeft geen zin als er niet ook oog is voor de oorzaken van verzuim en de maatregelen om deze weg te nemen. Bovendien is het verstandig om als bedrijf de basis op het gebied van preventie en verzuim op orde te hebben als je verder wil met duurzame inzetbaarheid.

Uiteraard vraagt deze integrale aanpak om extra aandacht voor een goede verantwoording van de verschillende activiteiten en de hiervoor benodigde investeringen, zowel privaat als collectief. Om deze reden is afgelopen jaar een vervolg gegeven aan de adviezen uit het in 2021 uitgevoerde structuuronderzoek en is een extern adviseur gevraagd om een advies te geven over de financiële inrichting. Dit advies is vanaf begin 2023 geïmplementeerd. Verder is een evaluatieonderzoek uitgevoerd naar de rol van de verschillende klankbordgroepen en sectoroverstijgende werkgroepen van Stigas en zijn stappen gezet om het functioneren hiervan te verbeteren.

Terugkijkend naar 2022 mag ook niet onvermeld blijven dat Stigas in het najaar verhuisd is naar een nieuwe locatie aan de Korenmolenlaan in Woerden. Het nieuwe kantoor is niet alleen toekomstbestendig, maar biedt ook de mogelijkheid de rol van thuisbasis voor sociale partners en andere stakeholders beter te kunnen vervullen.

Kortom, Stigas heeft ook afgelopen jaar, dat ook weer bijzonder was, samen met werkgevers- en werknemersorganisaties de nodige flexibiliteit en veerkracht getoond en laten zien dat het een belangrijke schakel is en blijft als het gaat om de zorg voor gezonde medewerkers, gezonde bedrijven en een gezonde sector. In dit jaarverslag leest u hier meer over. Wij wensen u veel leesplezier!

Jeroen Brandenburg, werknemersvoorzitter
Hans Koehorst, werkgeversvoorzitter
Math Creemers, directeur

1. INLEIDING

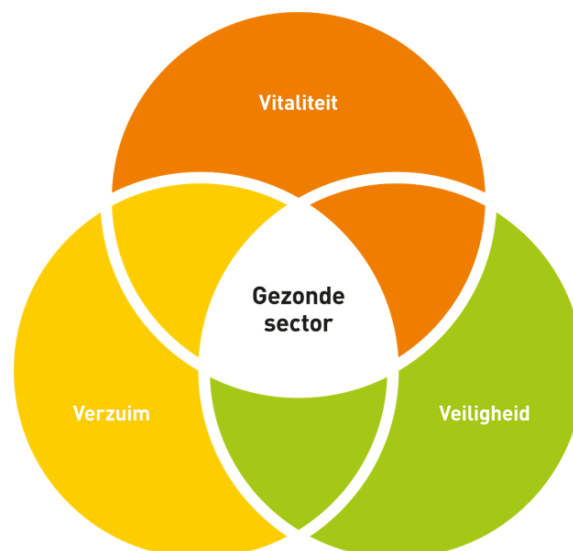
De verantwoordelijkheid voor veilig en gezond werk ligt grotendeels bij ondernemers en werknemers. Voor de relatief kleinschalige bedrijven in de agrarische en groene sector is het vaak lastig om dit helemaal zelf te regelen. Daarom heeft de sector Stigas opgericht met als motto "Iedereen in de agrarische en groene sector verdient een veilige en gezonde werkplek". Stigas adviseert over veilig en gezond werken, inzetbaarheid en verzuimpreventie en is arbo-gecertificeerd.

Sectorspecialisatie én integrale aanpak van preventie, verzuim en vitaliteit zijn dé kenmerken van de sectoraanpak en wordt gesymboliseerd met de 3 V's, die staan voor veiligheid, vitaliteit en verzuim. Veiligheid oftewel preventie vormt de eerste en belangrijkste schakel daarin. Het belang van preventie wordt nog vaak onderschat. Naast dat er met preventie veel verzuim en arbeidsongeschiktheid voorkomen kan worden – dit loopt al snel in de vele miljoenen – draagt dit ook bij aan gezonde bedrijven en daarmee aan een gezonde sector.

Stigas vervult op sectorniveau de rol van kennisinstituut en voert op bedrijfsniveau arbodiensten uit.

- a. Activiteiten op sectorniveau in de rol van kennisinstituut:
  - Vervullen van een helpdeskfunctie voor ondernemers en werknemers
  - Ontwikkelen en uitvoeren van projecten op sectorniveau
  - Ontwikkelen en uitvoeren van voorlichting en communicatie
  - Analyses en onderzoeken naar de relatie tussen werkomstandigheden en gezond

- b. Arbodienstverlening op bedrijfsniveau:
  - Uitvoering preventiediensten aan bedrijven en hun medewerkers
  - Introductie van preventiezorg bij zelfstandigen en gezinsbedrijven
  - Verzuimpreventie (onder andere verzuimbegeleiding)
  - Doorontwikkeling online marketing- en communicatietechnieken

Hierna volgt een beschrijving van deze en ook andere activiteiten van Stigas in 2022. Allereerst wordt ingegaan op de ontwikkelingen op het gebied van verzuim, arbeidsongeschiktheid en ongevallen in de sector.

2. VEILIG, GEZOND EN VITAAL WERKEN: WAAR STAAT DE SECTOR?

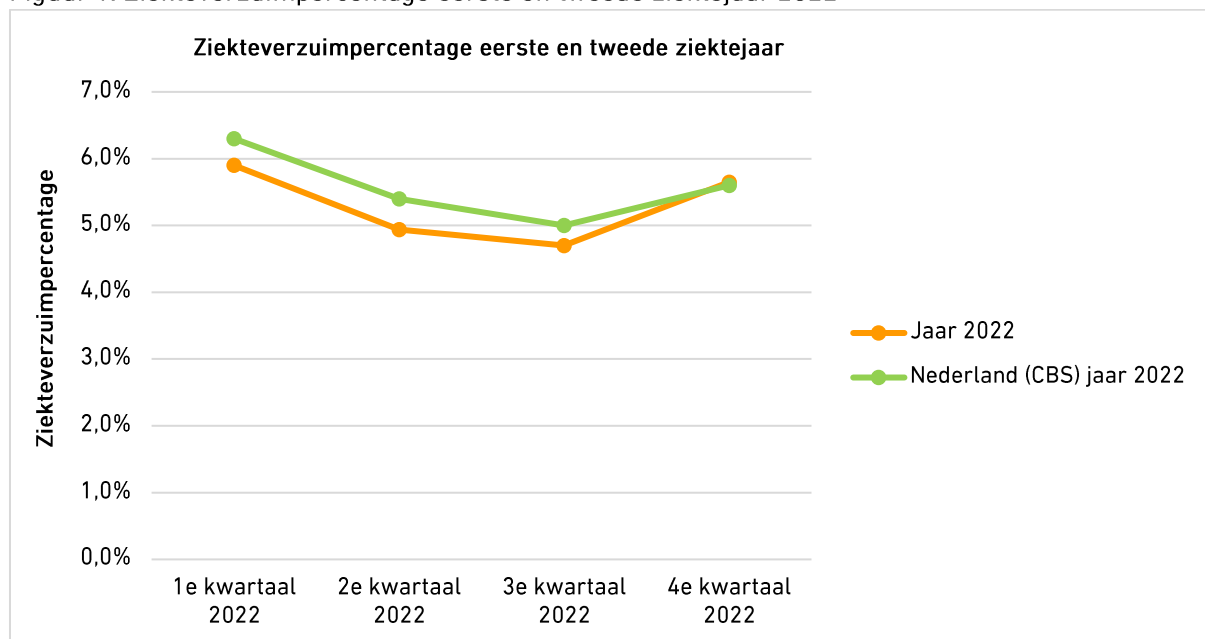
2.1 Ziekteverzuim en arbeidsongeschiktheid

Het gemiddelde verzuimpercentage voor de eerste twee ziektejaren is voor het jaar 2022 uitgekomen op 5,29%. Dit verzuimcijfers is gebaseerd op de verzuimdata van de bedrijven, waarvoor Stigas de verzuimbegeleiding doet. Voor het eerst in twintig jaar is de grens van 5% overschreden. Overigens stijgt ook het landelijke verzuimcijfer, dat volgens het CBS in 2022 is uitgekomen op 5,6%. Daarmee blijft het verzuim in de sector lager dan het landelijk gemiddelde.

Rekening houdend met deelherstel, ligt het percentage in 2022 op 4,62%. In de kern kan worden geconcludeerd dat het verzuim grotendeels veroorzaakt wordt door de onderstaande factoren:

- De vergrijzing van de werkende beroepsbevolking in Nederland, zie je ook terug in de portefeuille die Stigas bedient. Hoe ouder de werknemer, hoe langer de ziekteduur. 19,4% van de werknemers is 56 jaar of ouder. Ter vergelijking: in de totale Agrarische en groene sector (CBS jaar 2021) is 18,0% van de werknemers 56 jaar of ouder. Voor 2022 zijn de CBS cijfers nog niet bekend.
- In het eerste kwartaal 2022 is de impact van corona zichtbaar. In dit kwartaal werden de coronaregels versoepeld, maar vielen nog veel werknemers uit met griepachtige klachten die je kunt vergelijken met klachten van het coronavirus.
- Het risico op verzuim naar aanleiding van langdurige fysieke belasting wordt groter naar mate de populatie langer werkt c.q. ouder wordt.

Figuur 1: Ziekteverzuimpercentage eerste en tweede ziektejaar 2022

2.2 Meldingsfrequentie

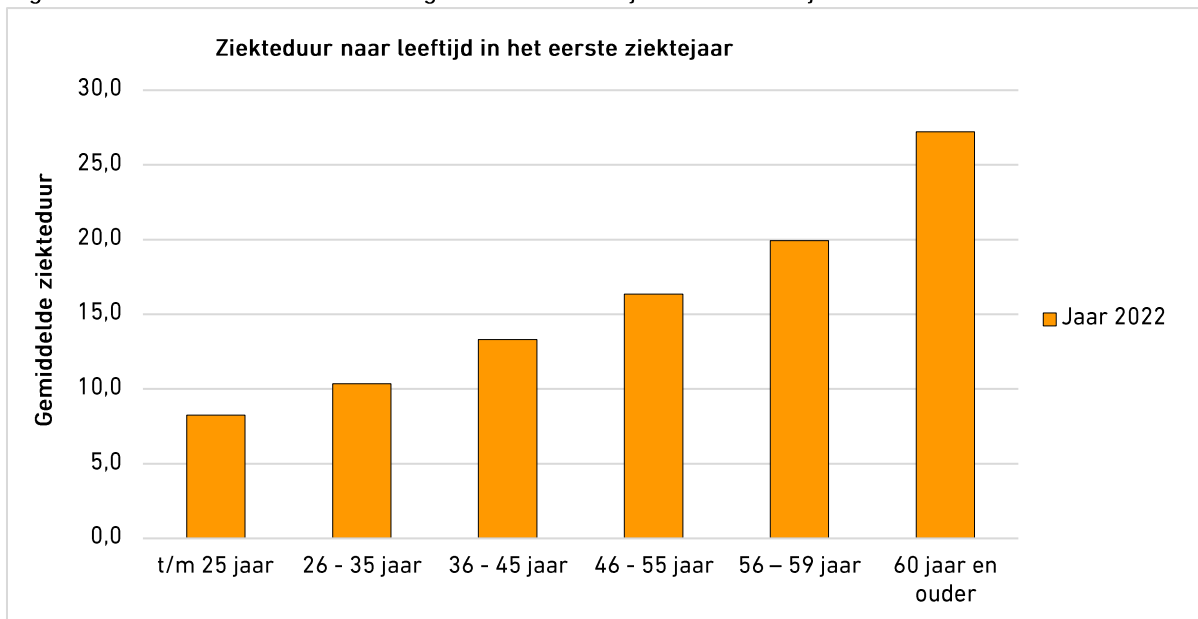
De meldingsfrequentie (MF), ook wel verzuimfrequentie genoemd, is het gemiddeld aantal ziekmeldingen per werknemer per jaar. De meldingsfrequentie komt in het jaar 2022 uit op 0,87 (eerste kwartaal 2022: 1,17, tweede kwartaal 2022: 0,72, derde kwartaal 2022: 0,69, vierde kwartaal 2022: 0,94). Ter vergelijking, voor heel Nederland komt de gemiddelde verzuimfrequentie in 2021 uit op 1,2. Voor 2022 is de gemiddelde verzuimfrequentie over heel Nederland nog niet bekend.

2.3 Ziekteverzuim en leeftijd

De gemiddelde ziekteduur eerste ziektejaar komt in het jaar 2022 uit op een gemiddelde van 13,6 kalenderdagen. Het betreft hier zoals gebruikelijk de beëindigde ziektegevallen.

De totale ziekte duur (eerste plus tweede ziektejaar) van de afgeronde verzuimgevallen komt uit op een gemiddelde van 20,9 kalenderdagen.

Figuur 2: Ziekte duur in kalenderdagen eerste ziektejaar naar leeftijd

Bron: Stigas

De gemiddelde ziekte duur loopt op met het toenemen van de leeftijd. Een combinatie van factoren ligt hieraan ten grondslag zoals toename van griep- en verkoudheidsklachten, de landelijke stijging van het aantal coronabesmettingen en het influenzavirus, jarenlange fysieke belasting, toename van chronische ziekten en de uitval van medewerkers door langdurige drukte. Het effect van de vergrijzing blijkt duidelijk te zien: hoe ouder de werknemer, hoe langer de ziekte duur.

2.4 Ziekte verzuim en diagnose

Klachten aan rug en ledematen bepalen nog steeds voor het belangrijkste deel het verzuim. Figuur 3 laat zien hoe het verzuimpercentage over het eerste ziektejaar is opgebouwd. Het gaat niet om een onderlinge verhouding van de ziektebeelden maar om het aantal ziekte dagen dat elke diagnose kost. Dit bevestigt het belang om met preventie in te zetten op het voorkomen van lichamelijke (over)belasting.

Figuur 3: Aandeel ziekte verzuimpercentage eerste ziektejaar naar diagnose jaar 2022

2.5 Het tweede ziektejaar

In het eerste ziektejaar wordt er alles aan gedaan om werknemers op een verantwoorde manier terug te laten keren naar eigen werk. Dit betekent dat degene die langer ziek blijft ook kampt met ernstige en complexe problemen. Toch gaat meer dan de helft (56,4%) weer aan de slag in het tweede ziektejaar en bereikt 43,6% van de werknemers na 2 jaar ziekte einde wachttijd.

2.6 Conclusies verzuim

Het landelijk verzuim voor het jaar 2022 komt uit op 5,29%. Het landelijke cijfer is volgens het CBS uitgekomen op 5,6%, waarmee het verzuim voor de agrarische en groene sector nog steeds gunstig afsteekt ten opzichte van andere sectoren. De vergrijzing kan als een belangrijke oorzaak voor het huidige verzuim worden gezien. Daarnaast was in het eerste kwartaal 2022 de impact van corona zichtbaar.

2.7 Dodelijke ongevallen

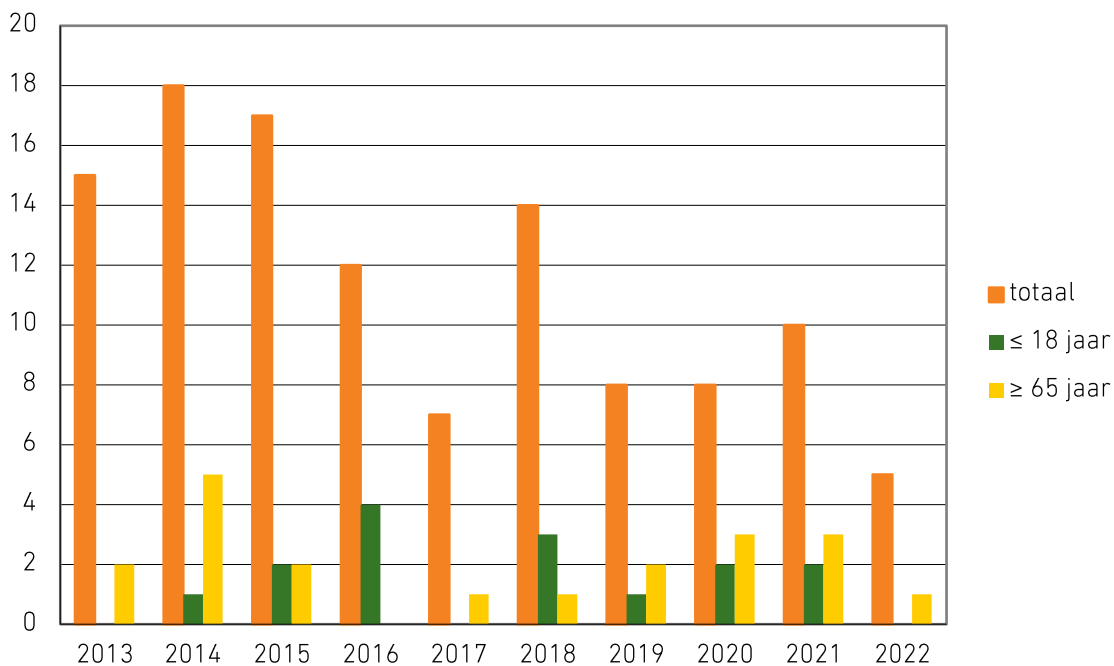
In 2022 zijn er voor zover bekend vijf dodelijke slachtoffers gevallen bij bedrijfsongevallen in de agrarische en groene sectoren. Dit is de helft van het aantal slachtoffers in 2021 en ook fors minder dan het tienjarig gemiddelde.

Hoewel elk dodelijk ongeval er een te veel is, is het wel verheugend dat het aantal dodelijke ongevallen sinds deze door Stigas worden bijhouden nog nooit zo laag is geweest. Dit toont aan dat een ambitie van nul dodelijke ongevallen op termijn niet onrealistisch is.

Opvallend is dat bij twee ongevallen sprake is van het kantelen van een machine in een sloot. Ook het overzicht van de niet-dodelijke ongevallen laat veel ongevallen zien met kantelende machines. Aandacht voor het dragen van een gordel in combinatie met een veiligheidscabine of rolbeugel is daarom nog steeds opportuun.

In bijlage 2 is een kort overzicht van de dodelijke ongevallen in 2022 opgenomen.

Figuur 4: Gemiddeld aantal ongevallen per jaar per tijdperiode van 10 jaar

2.8 Factsheets Veilig, gezond en vitaal werken

Stigas heeft in 2022 de factsheets Veilig, gezond en vitaal werken in de agrarische en groene sector geactualiseerd. Deze factsheets geven een actueel beeld van hoe het gesteld is met veilig, gezond en vitaal werken in de sector op basis van verschillende bronnen. Dit beeld biedt werkgevers en werknemers, hun organisaties en overheden aanknopingspunten om de duurzame inzetbaarheid in de sector te verbeteren. Naast een algemene factsheet zijn er sectorspecifieke factsheets voor de sectoren bos en natuur, dierhouderij, open teelten, groen, grond en infra, glastuinbouw en hoveniers en groenvoorziening ontwikkeld.

De factsheets zijn hier te vinden: <https://www.stigas.nl/publicaties/factsheets-agrarische-en-groene-sectoren-2022/>

3. ACTIVITEITEN OP SECTORNIVEAU (BRANCHEPROJECTEN)

3.1 Sectoractiviteiten

Voor de uitvoering van de sectoractiviteiten is tijd gereserveerd voor de adviseurs en zijn adviseurs benoemd tot sectorspecialist voor een bepaalde sector. Enerzijds krijgen de verschillende sectoren de gelegenheid om (kleine) projecten door de adviseurs uit te laten voeren, anderzijds krijgen de sectorspecialisten daardoor meer kennis van de sector en meer binding met de vertegenwoordigers in de sector. Opzet is dat Stigas hierdoor meer 'gezicht' krijgt in de sectoren.

De sectorspecialisten ultimo 2022 zijn:

Sector	Sectorspecialisten	
Groen, Grond en Infra (loonwerk)	Peter Bredius	Sjoek van der Maarl
Hoveniers en groenvoorziening	Sjoek van der Maarl	Peter Bredius
Glastuinbouw	Albert van der Burg	Iris Voorbergen / Marieke Esmeijer
Open Teelten	Marieke van Esveld	Marcel van Diepen
Dierhouderij	Jeroen Broekman	Kees van Schanke / Wim Klaucke
Bos en Natuur en overige	Mirjam de Groot	

Ook voor 2022 is door de sectorspecialist in afstemming met de betreffende arbowerkgroep (voorheen klankbordgroep) een sector-activiteitenplan opgesteld. Terugkerende onderwerpen zijn:

- Vraagbaakfunctie
- Volgen van nieuwe ontwikkelingen
- Ontwikkelen van nieuwe onderwerpen voor arbocatalogi en branche-RIE's
- Column in een vakblad
- Week van de teek

Enkele opvallende sectoractiviteiten zijn:

- In de dierhouderij is een project gestart naar de blootstelling aan mestgassen.
- In de glastuinbouw wordt deelgenomen aan een werkgroep die zich bezig houdt met de risico's van LED-verlichting.
- In de open teelten is het onderzoek naar zelfbouwmachines en aangepaste machines afgerond.
- Voor de bedrijfsverzorging is een eerste aanzet gemaakt van een sectorpagina.

De sectorspecialisten zijn ook inhoudelijk verantwoordelijk voor het beheer van de arbocatalogi en de branche-RIE's in de verschillende sectoren en het overleg met de sectorale arbowerkgroepen daarover.

3.2 Arbocatalogi en branche-RIE's

In 2019 is door de overheid een nieuwe beleidsregel arbocatalogi vastgesteld. Consequentie van de nieuwe beleidsregel is dat arbocatalogi (onderwerpen) nog maar beperkt geldig zijn (zes jaar) en na vijf jaar herzien moeten worden.

Het actualiseren van de catalogus blijft een bij vlagen 'traag' proces. De periode om tot 'toetsbare' onderwerpen te komen is soms langer dan een jaar. Daar komt bij dat de Nederlandse Arbeidsinspectie lang de tijd neemt om de toetsingen af te ronden (en op de juiste wijze terug te koppelen aan Stigas). Eén van de aandachtspunten uit de 'Evaluatie werkgroepen Stigas'* is daarom ook dat het proces om stukken te actualiseren en te ontwikkelen wordt herzien. In klein comitée wordt centraal gewerkt aan het actualiseren van een aantal onderwerpen met een meer algemeen/sectoroverstijgend karakter. Dit, zodat de focus in de klankbordgroepen (vanaf 2023 'Arbowerkgroepen') meer kan uitgaan naar die onderwerpen die sectorspecifiek zijn en waar goede brancheafspraken over gemaakt kunnen worden.

Met de Nederlandse Arbeidsinspectie is daarnaast afgesproken om ieder kwartaal samen te komen en openstaande acties te bespreken om de voortgang en afstemming te bevorderen.

In 2022 zijn er diverse catalogi waarbij er positief getoetste onderwerpen zijn gepubliceerd, namelijk in de sectoren: Groen, Grond en Infra (Veldhakselaar en DME), Hoveniers (Werken in de nabijheid van de EPR), Glastuinbouw (Fysieke belasting), Bos en Natuur (Tekenen en de ziekte van Lyme, Afval in de natuur en de Takkenversnipperaars) en Dierhouderij (Diergeneesmiddelen, Hogedrukreiniger tot 250 bar, Zoönosen, Reiniging- en ontsmettingsmiddelen).

** Evaluatie werkgroepen*

Op verzoek van het bestuur heeft in 2022 een evaluatie van alle Stigas werkgroepen (klankbordgroepen en sectoroverstijgende groepen) plaatsgevonden door Brenda de Jong (bestuurslid Stigas) en Karlijn van Leeuwen (beleidsadviseur Stigas). Zo is onder andere een groot deel van de leden geïnterviewd en heeft er deskresearch plaatsgevonden. Dit heeft geresulteerd in een notitie waarin afspraken over de taken, bevoegdheden en verantwoordelijkheden van de werkgroepen op papier zijn gezet. Een concept hiervan is – samen met een spoorboekje van verbeteracties – aan alle leden gepresenteerd op 1 november 2022. In 2023 wordt de notitie verspreid onder alle groepen en worden verbeteracties (voor zowel de interne organisatie als de werkgroepen) verder uitgerold.

Branche RIE's

In 2022 zijn de volgende branche RIE's geactualiseerd en opnieuw erkend door Steunpunt RIE: Fruitteelt, Pluimveehouderij, Varkenshouderij en Paardenhouderij. Daarnaast is een vernieuwde werknemerslijst gepubliceerd. Deze is beschikbaar voor alle gebruikers van de RIE van Stigas en helpt werkgevers bij het verkrijgen van inzicht over de arbeidsrisico's vanuit werknemersperspectief.

3.3 Corona

Sinds maart 2020 had de coronapandemie een groot effect op de agrarische en groene bedrijven. Toen de pandemie onder controle bleek en de maatschappij weer open ging, zijn van januari 2022 tot mei 2022 de coronamaatregelen afgebouwd naar adviezen.

Ook het afgelopen jaar heeft voor Stigas in het teken gestaan van het direct volgen van overheidsinformatie om dit vervolgens samen met de Werkgeverslijn, brancheorganisaties en vakbonden te vertalen naar concrete adviezen voor de sector.

Stigas heeft de sociale partners tijdens de pandemie ondersteund bij het realiseren van het 'protocol agrarische sectoren'. In het protocol wordt aandacht besteed aan veilig werken, veilig reizen en veilig wonen. Stigas blijft alert op ontwikkelingen rond risico's van virussen om de sector van informatie te voorzien.

3.4 Duurzame inzetbaarheid (Werken aan morgen)

Het programma Werken aan morgen (versie 4.0), zoals dat mede mogelijk is gemaakt met ESF-middelen, is begin 2022 afgerond en geëvalueerd. Met deze aanpak biedt Stigas ondersteuning aan werkgevers en werknemers bij de invulling van duurzame inzetbaarheid. Doel van het projectplan 'Duurzaam werken in de Agrarische en Groene sector' dat in dit verband is opgesteld, kende de volgende ambitie:

- Het bereik van Werken aan morgen onder kleinere bedrijven in de agrarische en groene sector (< 15 medewerkers) te vergroten.
- Ervoor te zorgen dat de aandacht van organisaties en werkenden voor duurzame inzetbaarheid na afronding van een eerste stap niet verdwijnt. Met andere woorden: hoe zorgen we dat 'de motor draaiende blijft'?

In het kader van dit programma zijn diverse instrumenten en diensten ingezet om werkgevers en werknemers te ondersteunen, zoals:

- Persoonlijke begeleiding (fysiek en online) van bedrijven bij de opzet en uitvoering van een Bedrijfsinzetbaarheidsplan (bedrijfsaanpak)
- Groepswijze inzet van de vitaliteitsscans (werknemersaanpak). Medewerkers krijgen inzicht in hun werkvermogen en inzetbaarheid. Deelnemers met een rode of oranje score worden vervolgens uitgenodigd voor een coachingsgesprek.
- Dialoogsessies met medewerkers (Groeikracht)

Dat deze activiteiten voorzien in een behoefte blijkt onder meer uit de sectorbrede afname gedurende de projectperiode:

	Agrarische en Groen totaal	% GGI	%Glas	%H&G	%OT	%DH	% B&N	%bedrijfsv
Deelgenomen bedrijven bedrijfsbenadering	44	25,0%	20,5%	25,0%	11,4%	6,8%	4,5%	4,5%
Aantal gevoerde gesprekken	72	23,6%	12,5%	27,8%	11,1%	6,9%	4,2%	11,1%
Bedrijven deelgenomen aan vitaliteitsscan	0	-	-	-	-	-	-	-
Bedrijven deelgenomen aan groeikracht	6	16,7%	16,7%	33,3%	-	-	-	33,3%
Aantal sessies groeikracht	9	11,1%	22,2%	22,2%	-	-	-	44,4%
Werknemers deelname coachingsgesprekken	7	-	28,6%	14,3%	-	-	-	57,1%

Ook in 2022 zijn deze activiteiten voortgezet, zij het zonder ESF-middelen. Zo is de bedrijfsaanpak met 44 bedrijven voortgezet, zijn er 9 Groeikrachtssessies gehouden en 7 medewerkers aanvullend gecoacht.

Hoe verder?

Ook in 2023 worden de activiteiten op het gebied van vitaliteit en duurzame inzetbaarheid middels het programma Werken aan Morgen voortgezet. Gebaseerd op de conclusies van Werken aan morgen 4.0 en de uitkomsten van verschillende Sectoranalyses is in 2022 gewerkt aan een sectorbreed Activiteitenplan. Hiervoor is in het laatste kwartaal, in het kader van de Maatwerkregeling Duurzame Inzetbaarheid en Eerder Uittreden (MDIEU) subsidie toegekend. Op hoofdlijnen bestaat het plan uit de volgende kernactiviteiten:

1) Initiatieven t.b.v. preventie van fysieke belasting

- Inzet werkplekonderzoeken en –advies (op organisatie- en individueel niveau). Dit naar aanleiding van signalen uit de RIE, verzuimbegeleiding, bedrijfsaanpak, alsmede spontane aanmeldingen van bedrijven, direct of via de brancheorganisaties (bijv. Werkgeverslijn).
- Train-de-trainer aanpakken (bedrijven >25 werknemers) waarbij de preventiemedewerkers worden getraind om binnen het bedrijf de aandacht vast te houden voor het thema.
- Evaluatie en opstellen top-5 meest fysiek belastende werkzaamheden per deelsector.

2) Inhoudelijk gedifferentieerde voortzetting Bedrijfsaanpak

- Gesprekken bij en adviezen aan kleine bedrijven (< 25 werknemers), geautomatiseerd en datagedreven, gekoppeld aan bezoek adviseur ten behoeve van de RIE.
- Voeren van gesprekken bij grote bedrijven om structureel aan de slag te gaan met duurzame inzetbaarheid. Gericht op onderkenning belang van en verkrijgen draagvlak voor integrale aandacht duurzame inzetbaarheid.
- Ophalen Good Practices, ten behoeve van de communicatie op sectorniveau
- Inzet van dialoogsessies GroeiKracht

3) Voortzetting Werknemersaanpak

- Aan werkenden wordt de vitaliteitsscan, afhankelijk van de uitkomsten, gevolgd door coachingsgesprekken met werkenden.
- Op basis van de inzet van de vitaliteitsscan worden voor bedrijven bedrijfsrapportages over vitaliteit en werkvermogen opgesteld.

Eind 2022 heeft de inregeling van deze activiteiten plaatsgevonden.

Stigas Gezond en Vitaal Werken prijs

Jaarlijks zoekt Stigas voorbeeldbedrijven als het gaat om het 'duurzaam inzetbaar houden' van medewerkers. Koplopers die met hun - concreet navolgbare - goede praktijken collega's inspireren hun voorbeeld te volgen. De uitreiking van de [Gezond en Vitaal Werken prijs 2021](#) vond in 2022 plaats tijdens een informeel uitreikingsdiner op 17 maart.

Genomineerd waren: Thielen (Castenray), De Jong Plant (Boskoop), Hofland Flowering Plants (Naaldwijk), De Groot Hoveniers (Volkel), Forever Plants (Honselersdijk). Wat deze bedrijven onderscheidt is dat zij een duurzame visie hebben op wat mensen werkelijk nodig hebben om vitaal, veilig en met plezier te kunnen werken.

Forever Plants werd winnaar van de juryprijs 2021. De Groot Hoveniers sleepte de publieksprijs in de wacht. De prijzen werden uitgereikt door de voorzitters van Stigas, Jeroen Brandenburg en Hans Koehorst en juryvoorzitter Heidi Boussem, directeur Gezond en Veilig Werken van het ministerie van SZW.

De winnaars

De genomineerden

Alumnigroep

Stigas blijft graag in contact met oud-genomineerden voor de Stigas Gezond en Vitaal Werken Prijs, ook wel alumni genoemd. We richten ons hiermee op een duurzame versterking van koplopers, door gezamenlijk aan kennis, inzicht, tools en netwerk te bouwen. En het verspreiden van de goede praktijken die uit dit netwerk naar voren komen. Dat doen we door één tot twee maal per jaar speciale bijeenkomsten voor deze groep te organiseren. Geregeld worden alumnileden vervolgens betrokken bij sociale media uitingen.

Op 17 november konden we voor de vierde maal een bijeenkomst van alumnileden aan de Stigas Gezond en Vitaal Werken prijs organiseren. Onder het thema 'Grip op re-integratie bij complex en langdurig verzuim', gingen 11 deelnemers aan de slag, begeleid door een re-integratieadviseur, bedrijfsarts en arbeidsdeskundige. Deelnemers inspireerden elkaar met hun werk- en zienswijzen rondom enkele complexe verzuimcasussen.

Bijeenkomst van de alumnigroep

3.5 Veilig op 1

Stigas coördineert het Platform 'Veilig op 1', dat sinds enkele jaren bestaat. Naast Stigas zijn bij het platform aangesloten LTO Nederland, Cumela, Koninklijke Vereniging van Hoveniers en Groenvoorzieners, FNV, CNV Vakmensen, VBNE, AVIH, Fedecom, Nevedi, ForFarmers, Agrifirm, Nijhof-Wassink, ZuivelNL en Achmea Agro naast het RIVM en Inspectie SZW. In 2022 is ook CRV aangesloten. Doel van het initiatief is om het aantal ernstige en dodelijke ongevallen in de sector terug te dringen. Dit gebeurt onder andere door het uitwisselen van kennis en het gezamenlijk optrekken bij activiteiten en communicatie in de sector.

De afgelopen jaren was er extra aandacht voor veiligheid in verband met de in 2020 getekende intentieverklaring nul ongevallen en het ESF project 'Veilig op 1'. Deze activiteiten liepen in 2020 af. Het platform heeft geconcludeerd dat blijvende aandacht voor veilig werken noodzakelijk blijft. Ook in 2022 is het platform drie keer bijeen gekomen.

Samengevat voerde Stigas in samenwerking met het platform de volgende activiteiten uit in 2021:

- *Aandacht voor veilig werken met machines:* De meeste ongelukken in de agrarische en groene sector gebeuren nog steeds met machines. Dit was aanleiding om krachten te bundelen rond het thema veilig werken met machines en daarmee een extra groot bereik richting bedrijven te creëren. Voor 2022 is besloten dit voort te zetten. Met een werkgroep vanuit het platform zijn rond dit thema een aantal activiteiten opgezet: ontwikkeling van een checklist veilig werken en veilig beginnen met nieuwe machines (gereed), ontwikkeling van artikel en promotie van gratis machineadviezen richting bedrijven (via sectoractiviteitenplannen). De opzet van een workshop gericht op veilig beginnen met machines in samenwerking met Fedecom is door de situatie in de sector nog niet opgepakt.
- *Periodieke communicatie:* Er is periodiek gecommuniceerd over het thema en beschikbare tools rondom veilig werken. Specifiek was hierbij aandacht voor:
  - Aantal dodelijke ongevallen in de sector
  - Promotie van het registreren van ongevallen in de RIE (ook in relatie tot de veiligheidssladder)
  - Sector specifieke factsheets met cijfers over ongevallen:
<https://www.stigas.nl/publicaties/factsheets-ongevallen-agrarische-en-groene-sectoren-2022/>

3.6 Pak stof aan

Blootstelling aan agrarisch stof blijft een belangrijk gezondheidsrisico in meerdere sectoren. Via de website www.pakstofaan.nl worden kennis en tools gedeeld. In de nieuwsbrief en sociale media is periodiek aandacht besteed aan blootstelling aan stof, onder meer met video's van goede praktijkvoorbeelden. Ook in 2022 voerden preventieadviseurs indicatieve stofmetingen uit en adviseerden bedrijven over stofreductie naar aanleiding van de RIE.

Naar aanleiding van onderzoek naar stofblootstelling in de varkenshouderij is in overleg met de POV en het IRAS geconcludeerd dat de resultaten onvoldoende concreet zijn om te verwerken in een sectorspecifieke tool voor de varkenshouderij. Stigas is aangehaakt bij het meerjarenplan van de POV gericht op stofreductie en is voornemens in afstemming met de sector een arbocatalogus over het thema uit te werken.

De werkgroep Pak stof aan! is overigens in 2022 niet bijeen gekomen. In kwartaal 2 van 2023 zal een evaluatie plaatsvinden en bekeken worden hoe de activiteiten zullen worden voortgezet.

3.7 Lichamelijke belasting

Gelet op het grote aandeel van klachten aan het bewegingsapparaat (ruim 40% van het verzuim in 2021) in combinatie met de vergrijzing wil de agrarische en groene sector de komende jaren extra aandacht besteden aan het voorkomen en beperken van lichamelijke belasting. Stigas heeft zich tot doel gesteld het bewustzijn van de risico's van onjuiste werkmethoden en werkhouding en preventie daarvan te bevorderen. In het jaarplan 2020 en 2021 zijn daartoe activiteiten opgenomen zoals ook beschreven in de notitie 'Extra aandacht voor lichamelijke belasting'. Stigas sluit hierbij ook aan bij de Europese en landelijke campagne (programma beroepsziekten SZW) die tot en met 2021 liep onder de titel: Hoe top werk jij? De volgende activiteiten zijn uitgevoerd:

- aangehaakt bij de campagne van het ministerie van SZW: <https://www.arboportaal.nl/campagnes/ho-top-werk-jij>
- communicatie over bovengenoemde tools en informatie via de Stigas nieuwsbrief, sociale media en pagina <https://www.stigas.nl/samen-naar-lichter-werk/>
- bijdragen geleverd aan intersectoraal overleg georganiseerd vanuit SZW over lichamelijke belasting in de RIE en arbocatalogus
- afronding van overzichten lichamelijk belastende werkzaamheden deelsectoren en terugkoppeling hiervan in klankbordgroepen en waar relevant aanvullende activiteiten binnen sectoractiviteitenplannen uitgevoerd.
- activiteiten gericht op lichamelijke belasting (werkplekonderzoeken, begeleiding en training, ontwikkeling tips op sectorniveau) opgenomen in de MDIEU aanvraag, periode medio 2022 - medio 2024.

3.8 Week van de werkstress

In de week van 14 t/m 18 november nam Stigas deel aan de landelijke Week van de werkstress. Organisator hiervan is, in opdracht van SZW, OVAL de brancheorganisatie van arbodiensten.

Middels een nieuwsbriefspecial is aandacht gevraagd voor het thema [Van werkstress naar werkplezier!](#). Via de nieuwsbrief en website wordt aandacht gegeven aan:

- inhoudelijke tips over het herkennen van signalen van stress en het stimuleren van werkplezier
- oefeningen om voor jezelf en met collega's aan de slag te gaan
- omgaan met onzekerheid
- tips van en voor werkgevers
- de workshop Vlammen zonder afbranden

3.9 Vertrouwenspersoon

Werkgevers zijn volgens de Arbowet verplicht om hun medewerkers te beschermen tegen de gevolgen van agressie en geweld, pesten, discriminatie en seksuele intimidatie. Stigas heeft een viertal adviseurs opgeleid om de rol van externe vertrouwenspersoon voor bedrijven te vervullen. Medewerkers van bedrijven die gebruik maken van deze dienstverlening, kunnen bij de Stigas vertrouwenspersoon terecht met meldingen of klachten over ongewenst gedrag. Stigas leverde in het kader van een cao afspraak de vertrouwenspersoon voor de sector Open Teelten. In 2022 hebben de sectoren Groen Grond en Infra en de Glastuinbouw zich hierbij aangesloten.

3.10 Amendement ChristenUnie gericht op specifieke doelgroepen

Eind 2018 zijn er dankzij een Amendement van de ChristenUnie extra middelen vrijgemaakt om veilig en gezond werken in land- en tuinbouw te bevorderen. Het amendement is vooral gericht op specifieke doelgroepen, waarvoor de huidige voorzieningen op het gebied van preventie en arbeidsgerelateerde zorg onvoldoende toegankelijk zijn. Daarnaast was er specifiek aandacht voor het werken met gewasbeschermingsmiddelen. Het amendement is in verschillende fases uitgevoerd, grotendeels als volgt:

Vorbereidende fase:

- Onderzoek onder zelfstandige ondernemers naar hoe zij aankijken tegen veilig en gezond werken en wat eventuele belemmeringen zijn om hier invulling aan te geven, een en ander als voorbereiding op het ontwikkelen van preventieactiviteiten voor deze doelgroep.

Uitvoerende fase:

- Een algemene communicatiecampagne gericht op het vergroten van het bewustzijn voor veilig en gezond werken.
- Preventieactiviteiten op het gebied van veilig en gezond werken voor specifieke doelgroepen. Hierbij gaat het om kleinere bedrijven met personeel, zelfstandige ondernemers en hun gezinsleden, bedrijven met veel flex- en uitzendkrachten en arbeidsmigranten en vrijwilligers.

Als gevolg van corona is de looptijd van een aantal deelprojecten met een half jaar of langer verlengd. De activiteiten zijn voor een belangrijk deel in 2021 en 2022 uitgevoerd.

1. Zelfstandigen

De doelstelling van dit projectonderdeel was het bewust maken van zelfstandig ondernemers zonder personeel in dienst, van de risico's op hun bedrijf voor henzelf en voor eventuele tijdelijke krachten, meewerkende gezinsleden en 'derden' die het bedrijf bezoeken en het aanzetten tot actie om deze aan te pakken. In 2022 zijn onder meer de volgende activiteiten uitgevoerd:

- Opzet en uitvoering van 2 maandelijks online workshops 'Maak een vliegende start met de RIE'.
- In samenwerking met LTO Projecten een plan gemaakt gericht op het bereiken en aanzetten tot actie van LTO leden. In dit kader is voor alle LTO afdelingen en Vrouw en Bedrijf bovengenoemde workshop verzorgd. Vanuit deze samenwerking is ook een bijdrage geleverd aan het congres van Vrouw en bedrijf in april 2022 met het thema 'kinderen op het erf'. Tijdens deze bijeenkomst is de toolkit 'Veilig spelen op de boerderij' gelanceerd: www.veiligspelenopdeboerderij.nl
- Deze toolkit is op diverse veehouderij beurzen in Hardenberg, Gorinchem en Leeuwarden in het najaar van 2022 verder gepromoot.
- Motivatie erfbezoekers gemobiliseerd via overleggen (o.a. CRV, Nevedi, AB bedrijven), in 2022 resulterend in workshops met relatiebeheerders vanuit AB bedrijven en met diervoederbedrijven.
- In het najaar van 2022 zijn een viertal thema gerichte voorlichtingen verzorgd over lichamelijke belasting, mestgassen en veilig werken met machines.

2. Flex- en uitzendkrachten

Dit projectonderdeel heeft als doel het verder vergroten van het bewustzijn bij alle betrokken partijen - uitzendorganisaties, inleners (opdrachtgevers) en uitzendkrachten - van het belang van veilige werkomstandigheden voor tijdelijke krachten, met name uitzendkrachten, en het vergroten van het inzicht in de verantwoordelijkheden van alle betrokken partijen. In 2022 zijn de volgende activiteiten uitgevoerd:

- In navolging op de intentieverklaring 'uitzendkrachten werken veilig' met sociale partners en Doorzaam werving van ambassadeurs.
- Periodieke communicatie over het project met verwijzing naar de ontwikkelde website: <https://www.watkanjounougebeuren.nl/uitzendkrachten-werken-veilig/>
- Afronding interviews met werkgevers, ten behoeve van ontwikkeling communicatie en tools en een opzet van een training voor leidinggevenden/intercedenten samen met Doorzaam.'
- E-book met tips voor bedrijven over het werken met internationale (flex)krachten.
- Basisteksten voor de arbocatalogus ontwikkeld gericht op internationale medewerkers en uitzendkrachten.
- Vier workshops met diverse bedrijven en uitzenders over werken met internationale (flex)krachten.

3. *Vrijwilligers*

In veel agrarische en groene sectoren wordt in meerdere of mindere mate met vrijwilligers gewerkt. Het gaat in totaal om vele tienduizenden vrijwilligers, schattingen lopen op naar 80 duizend. Een groot deel betreft senioren, veelal gepensioneerden. Dit brengt specifieke risico's met zich mee. Om ook bij deze doelgroep veilig en gezond werken te stimuleren is een vrijwilligersapp ontwikkeld. Hierin speelt de coördinator van een vrijwilligersgroep een cruciale rol.

De vrijwilligersapp is een combinatie van een website en een app. Op de website staan de risico's van het werk weergegeven dat de vrijwilligersgroep gaat uitvoeren. Plus de maatregelen die men kan nemen om die risico's te beheersen. Zo kan de coördinator heel eenvoudig de instructies voor zijn groep maken. De app is gekoppeld aan de website zodat de ingevoerde informatie ook hier geraadpleegd kan worden. In de app staan daarnaast de gegevens die in het veld nodig zijn. Deze kunnen op de mobiel bekeken worden. Een last minute risicoanalyse bijvoorbeeld. En de relevante noodnummers zijn hier beschikbaar.

Zo wordt zowel in de voorbereiding als tijdens de werkdag de coördinator ontzorgd en kunnen vrijwilligers veiliger en gezonder werken. Deze app is ontwikkeld met medewerking van een aantal toonaangevende bos- en natuurorganisaties.

4. *Campagne wat kan jou nou gebeuren?*

In december 2021 is de veiligheidscampagne 'Wat kan jou nou gebeuren?' gelanceerd. De campagne richtte zich speciaal op groepen in de agrarische en groene sector waarvoor de toegang tot een arbodienst of bedrijfsarts minder vanzelfsprekend is. Het ging hierbij om: kleine bedrijven met personeel, bedrijven zonder personeel in loondienst (gezinsbedrijven, zelfstandigen), flex- en uitzendkrachten en internationale medewerkers, en vrijwilligers.

Omdat de gebruikelijke activiteiten van Stigas - arbodienstverlening en voorlichting - deze doelgroepen onvoldoende bereiken, is gekozen voor een aparte, herkenbare online campagne. Alle informatie kwam samen op de campagnewebsite: <https://www.watkanjounougebeuren.nl/>. Deze algemene communicatiecampagne ondersteunde de activiteiten in de deelprojecten van het Amendement, gericht op deze doelgroepen. De campagne liep tot en met mei 2022.

5. *Arbocuratieve samenwerking*

Veruit de meeste werkenden komen met klachten als gevolg van het werk eerst bij de huisarts. Een deel zal pas bij een bedrijfsarts komen zodra er (al) sprake is van verzuim. Verder is voor zelfstandig werkenden in de agrarische en groene sector überhaupt geen toegang tot arbeidsgerelateerde zorg (bedrijfsgezondheidszorg) geregeld. Het gevolg is vaak dat een behandeling van klachten wordt opgestart zonder dat naar de mogelijke oorzaak in het werk gekeken wordt.

Stigas is daarom in 2021 gestart met een pilot waarin werkenden met klachten, die mogelijk met het werk samenhangen, de weg worden gewezen naar de arbeidsgerelateerde zorg. Doel van de pilot was te onderzoeken of nadere samenwerking tussen de curatieve en preventieve zorg preventiezorg kan versterken en voor groepen werkenden (zelfstandige ondernemers met een bedrijf zonder personeel en ZZP-ers) in de agrarische en groene sector dichterbij zou kunnen brengen. De insteek was binnen de huidige stelsels op knelpunten te verbeteren.

Als gevolg van de coronacrisis is het helaas niet mogelijk gebleken om voldoende huisartsen te vinden voor deelname aan de pilot. Over het algemeen bleek de werkdruk te hoog. Daarnaast waren er ook andere redenen waarom een dergelijke pilot lastig te organiseren zal zijn. Naast de algemeen ervaren werkdruk gaat het hierbij om het imago van de bedrijfsarts en bedrijfsgezondheidszorg bij de curatieve zorg, het niet op elkaar aangesloten zijn van de financieringsstelsels en de vindbaarheid van de bedrijfsarts door de huisarts. Om deze reden is de pilot slechts gedeeltelijk uitgevoerd. Desalniettemin heeft de pilot diverse conclusies en aanbevelingen opgeleverd hoe de toegang tot preventieve zorg en de samenwerking met de curatieve zorg verbeterd kunnen worden.

6. Bescherm bewust

Het project Bescherm bewust is gericht op het ontwikkelen en geven van informatie over gezond en veilig werken met gewasbeschermingsmiddelen. Het project werd begeleid door een werkgroep van gewasbeschermingsspecialisten van de kant van werkgevers en werknemers. In 2021 is fase 1 van het project afgerond en in 2022 fase 2. In het kader van fase 2 van het project is onder andere een twintigtal voorlichtingen gegeven en is er voorlichtingsmateriaal ontwikkeld. Het voorlichtingsmateriaal is te vinden via de eveneens vernieuwde website <https://www.stigas.nl/bescherm-bewust/>. Verder is er voor sectoren, waar met gewasbeschermingsmiddelen wordt gewerkt, een basistekst voor de arbocatalogi en een basisvragenlijst voor opname in de verschillende branche-RIE's opgeleverd. Afgesproken is de komende twee jaar de activiteiten van de werkgroep voort te zetten om een aantal nog resterende onderwerpen op te pakken.

4. DIENSTVERLENING OP BEDRIJFSNIVEAU

Naast de hiervoor genoemde activiteiten op sectorniveau vindt de dienstverlening van Stigas op bedrijfs- en op individueel niveau plaats. Belangrijke activiteiten in dit verband waren in 2022:

- Preventiediensten, zoals risico-inventarisatie en -evaluatie, preventief medisch onderzoek, cursussen en trainingen, voorlichtingen en werkplekonderzoek
- Verzuimpreventie, zoals verzuimbegeleiding en arbeidsdeskundig onderzoek

4.1 Preventiediensten

Risico-inventarisatie en -evaluatie (RIE)

Ultimo 2022 waren in totaal 14.961 vestigingen van bedrijven actief in het digitale RIE-systeem van Stigas. Dat is een toename van 1.407 vestigingen ten opzichte van een jaar eerder.

In 2022 zijn door Stigas adviseurs 1.129 bedrijfsbezoeken uitgevoerd om bedrijven te ondersteunen bij de uitvoering van de RIE of om deze te toetsen. Dit ligt iets lager dan in 2021 en is te verklaren uit externe omstandigheden, zoals de sterk gestegen energieprijzen en de stikstofcrisis.

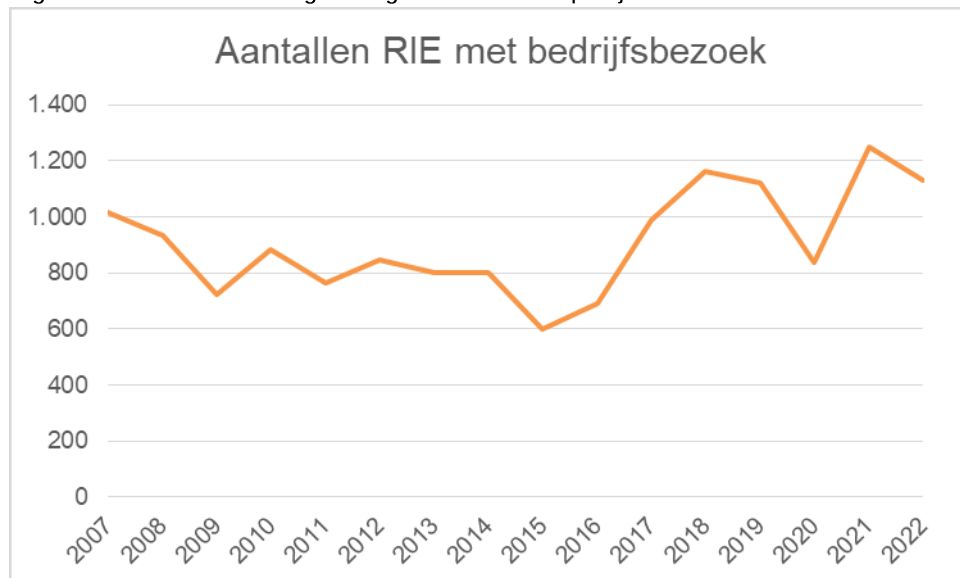
Dit kunnen bedrijfsbezoeken op een of meerdere vestigingen zijn geweest. Bij 1.082 bezoeken werd van de digitale RIE gebruik gemaakt. Bij de overige 47 bedrijven is nog een schriftelijke RIE gemaakt.

Werkgevers waardeerden de RIE in 2022 met een rapportcijfer 8,2 (in 2021 was dit ook een 8,2).

In onderstaande tabellen staan de cijfers over de jaren heen. Opgemerkt dient te worden dat de bedrijfsbezoeken doorgaans om de vier jaar worden herhaald om de RIE te actualiseren. Het betreft dus voor een deel klanten die al eerder de RIE bij ons afnamen.

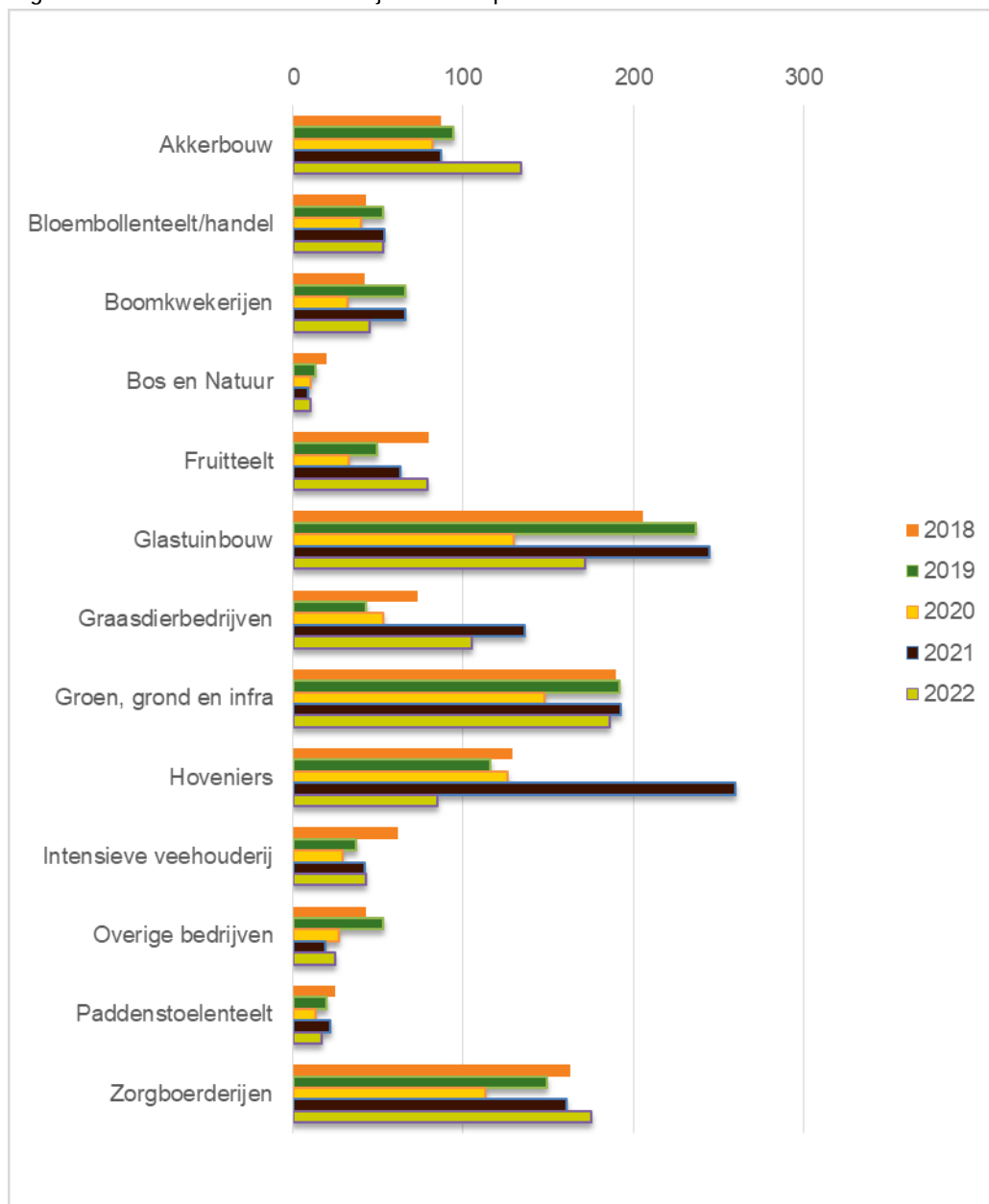
Figuur 4 geeft een overzicht van het aantal RIE's dat door Stigas is uitgevoerd in de verschillende sectoren sinds 2007.

Figuur 4: Aantal door Stigas uitgevoerde RIE's per jaar sinds 2007

In figuur 5 is het aantal RIE's met bedrijfsbezoek per sector te zien sinds 2018. Opvallend is dat sectoren die in 2021 een grote stijging te zien gaven (glastuinbouw en hoveniers) dit jaar juist weer zijn gedaald. In de overige sectoren zijn de aantallen binnen een bepaalde marge redelijk stabiel.

Figuur 5: Aantal RIE's met bedrijfsbezoek per sector

In 2022 zijn de digi-RIE's voor de sectoren Fruitteelt, Varkenshouderij, Pluimveehouderij en Paardenhouderij opnieuw voor 3 jaar erkend.

Preventief medisch onderzoek

In 2022 was er na de coronapandemie weer veel belangstelling voor het preventief medisch onderzoek (PMO) van Stigas. In 2022 hebben in totaal 35 werkgevers een PMO voor hun medewerkers laten uitvoeren ten opzichte van 45 in 2021 en hebben in totaal 276 werknemers deelgenomen (ten opzichte van 407 in 2021). Voor 9 bedrijven met 190 deelnemers werd gebruik gemaakt van de Stigas Gezondheidsbus op bedrijfslocatie. Dit laatste heeft als voordeel dat voor werkgevers en werknemers veel reiskosten en tijd worden bespaard. Meerdere onderzoeken zijn door de grote belangstelling voor de bus doorgeschoven naar 2023. Voor de uitvoering van PMO's met de gezondheidsbus werkt Stigas samen met Adaptics.

Voor de uitvoering van de individuele PMO's is samengewerkt met Zorg van de Zaak.

Iedere deelnemer kreeg een digitaal verslag met persoonlijke gezondheidsadviezen. Op verzoek en bij voldoende deelname om de anonimiteit te kunnen waarborgen, werd voor 5 bedrijven een bedrijfsrapportage opgesteld met toelichting aan het bedrijf.

Werkgevers waarderen het PMO met een 8,0. Vooral de bus die naar de bedrijfslocatie komt, en waarmee reistijd en –kosten worden bespaard, wordt gewaardeerd. Er werd een pilot uitgevoerd met een andere uitvoerder die zich meer richt op leefstijladvisering. In 2023 wordt dit vervolgd.

Cursussen en trainingen

In 2022 konden er weer fysieke trainingen, cursussen en workshops plaatsvinden. De werkgever had in 2022 wel te maken met hogere kosten, onder andere door stijgende energieprijzen. We zagen dat mede hierdoor het afnemen van cursussen en trainingen niet eerste prioriteit had.

BHV

De BHV-opleiding wordt in samenwerking met BRN Brandbeveiliging gegeven. Voorheen had Stigas vier adviseurs die de BHV-opleiding konden geven. Echter door pensioen of andere werkzaamheden hebben we op dit moment geen eigen adviseurs meer die dit kunnen verzorgen. Door de goede samenwerking en positieve geluiden van onze klanten is besloten om alle BHV-opleidingen door BRN te laten uitvoeren. In totaal zijn afgelopen jaar 224 BHV'ers opgeleid waarvan 20 op individueel niveau.

Preventiemedewerker

Naast de training preventiemedewerker, die in 2022 5 keer in company gegeven werd, is er ook de [e-learning preventiemedewerker](#). Deze wordt zeer positief ontvangen. Een mooi alternatief om ook kleinere bedrijven te ondersteunen met het behalen van een certificaat voor preventiemedewerker. Inmiddels hebben 1223 personen de toets gedaan waarvan 944 personen de toets ook gehaald hebben. De site had in 2022 8.658 unieke bezoekers en 280 mensen hebben de toets gemaakt.

Overige trainingen, cursussen, workshops,

Naast bovengenoemde trainingen hebben nog een klein aantal andere trainingen plaatsgevonden, zoals Effectief omgaan met Verzuim, lichamelijke belasting, workshop leidinggeven preventiemedewerker, Werken in Balans.

Voorlichtingen

In 2022 was de intentie om de digitale voorlichtingen voort te zetten, maar dan met nieuwe onderwerpen die door de adviseurs zijn aangedragen. In 2022 zijn de communicatie en het proces van aanmelden verbeterd. Dit zal in 2023 verder worden uitgebouwd.

Naast een aantal losse voorlichtingen op verzoek van bedrijven zelf, is er voor klanten die net met de RIE aan de slag zijn gegaan de maandelijkse voorlichting 'Maak een vliegende start met de RIE' beschikbaar.

4.2 Verzuimpreventie

Verzuimbegeleiding

Vanaf 2022 is Stigas volledig zelfstandig onder de naam Grip op Verzuim verzuimbegeleiding gaan aanbieden aan de sector. Redenen hiervoor waren de wens om bedrijven in de sector sectoraal maatwerk te kunnen blijven aanbieden, bedrijven volledig te kunnen ontzorgen van de wettelijke arbo-verplichtingen en de visie dat een integrale aanpak van preventie en verzuim het beste bijdraagt aan een gezonde sector.

Stigas wil zich onderscheiden met haar persoonlijke benadering, de sectorspecialisatie en integrale benadering van preventie en verzuim.

Persoonlijke benadering

De persoonlijke benadering begint met het telefonisch contact zoeken met de werkgever en zo nodig ook de werknemer direct na de ziekmelding. Tijdens deze telefonische intake wordt uitleg gegeven over het proces van verzuimbegeleiding en wordt nagegaan wat de beste eerste actie zal zijn. In 2022 heeft Stigas het team aan re-integratieadviseurs en bedrijfsartsen uitgebreid in verband met de groei van het aantal

bedrijven dat de verzuimbegeleiding bij Stigas heeft ondergebracht. Deze groei komt in 2022 deels voort uit een versterking van de samenwerking met verzekeraars in de sector.

Daarnaast heeft Stigas haar spreekuurlocaties uitgebreid om daarmee beter invulling te kunnen geven aan de ambitie om cliënten nog meer en dichterbij te kunnen ontvangen op fysieke locaties. Een persoonlijke benadering staat hierbij centraal. De dienstverlening zal blijvend hybride worden uitgevoerd, maar een gesprek op locatie met de bedrijfsarts of re-integratieadviseur wordt weer steeds meer de standaard. Waar dit niet nodig is kan dit worden afgewisseld met contactmomenten op afstand via videobellen of telefonisch.

Sectorspecialisatie

De re-integratieadviseurs en bedrijfsartsen van Stigas komen regelmatig op de werkvloer bij bedrijven en worden door de sectorspecialisten op de hoogte gehouden van de laatste ontwikkelingen in de sector. Hierdoor kennen de professionals de sector en kunnen daarmee gericht adviseren in een duurzame re-integratie terug naar werk. Ook in 2022 is nadrukkelijk tijd en aandacht uitgegaan naar het versterken van de sector kennis bij de re-integratieadviseurs en bedrijfsartsen.

Integrale benadering

Deze benadering wordt binnen Stigas gesymboliseerd met de 3 V's. Dit komt tot uiting in de samenwerking tussen preventieadviseur, re-integratieadviseur en bedrijfsarts in één klantteam voor een bedrijf. In 2022 is ingezet op het verder versterken van deze samenwerking door middel van klantteam overleggen en het gezamenlijk bezoeken van bedrijven. Op deze wijze wordt gewaarborgd dat oorzaken van verzuim in het werk worden opgespoord en preventief worden aangepakt.

In 2022 werd de verzuimbegeleiding door werkgevers en werknemers gemiddeld met een 7,8 gewaardeerd.

Arbeidsdeskundig onderzoek

Een arbeidsdeskundig onderzoek (AD-onderzoek) wordt ingezet als er twijfel bestaat of de werknemer nog geschikt is voor zijn eigen werk of voor een loonwaardebepaling wanneer werknemer en werkgever het niet met elkaar eens zijn over de koppeling van loonwaarde aan de verrichte werkzaamheden. Vorig jaar heeft Stigas 23 AD-onderzoeken uitgevoerd. Naast Stigas hebben ook andere providers AD-onderzoeken uitgevoerd.

5. MARKETING EN COMMUNICATIE

5.1 Ontwikkeling nieuwe diensten en klantrelaties

Na een goede start van de introductie van Grip op Verzuim in 2021 stond 2022 in het teken van het inregelen van de dienstverlening en het ondersteunen van bedrijven op het gebied van verzuimbegeleiding. Met als uitgangspunt een hoge klanttevredenheid. Ook stond 2022 in het teken van een aantal ontwikkelingen die invloed hebben gehad op de conversie van Grip op Verzuim. Zowel de energiecrisis als de oorlog in Oekraïne zorgden voor een klimaat waarbij ondernemers de focus meer hadden op de continuïteit van de bedrijfsvoering en derhalve minder openstonden voor een oriëntatie op de verzuimmarkt. Ondanks dat leverden de marktwerkingsactiviteiten een resultaat op van veel nieuwe aansluitingen van werkgevers.

5.2 Online marketing en communicatie

In 2022 is een start gemaakt met de communicatie van de 3V's (veiligheid, vitaliteit en verzuim) op de website stigas.nl. Er is een duidelijke structuur neergezet om per V te vermelden wat deze inhoudt. Dit is duidelijk te zien in de hoofdnavigatie en per V is er een content pagina en een dienstenpagina gerealiseerd.

Los van deze navigatiestructuur is er in de planning opgenomen om periodes te koppelen aan een V. In het tweede en derde kwartaal is er gestart met de V van Veiligheid. Met verschillende vormen van content is een campagne gerealiseerd rondom de landelijke themaweek Week van de RIE. (<https://www.stigas.nl/week-van-de-rie/>)

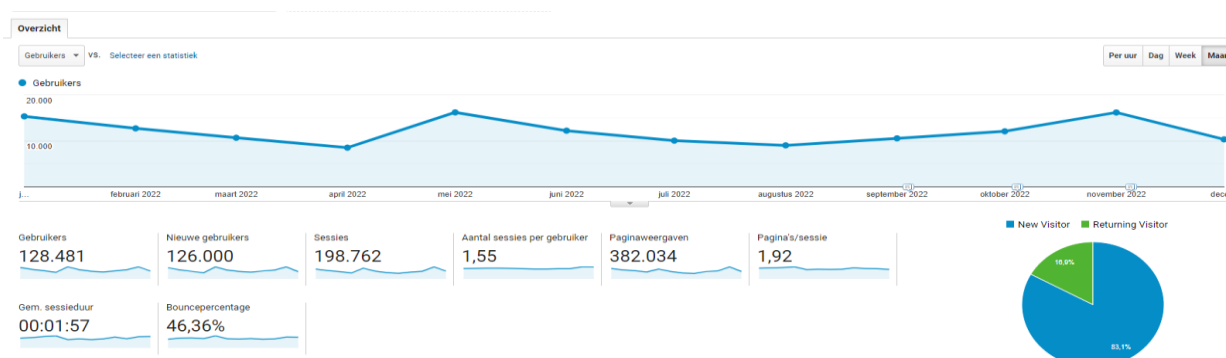
In het derde en vierde kwartaal stond de V van Verzuim op de planning. Hiervoor is de campagne Grip op Verzuim (<https://www.stigas.nl/grip-op-verzuim/>) neergezet en is voornamelijk met contentmarketing (blogs en social) en e-mailmarketing gefocust op leads voor het overstappen op de verzuimbegeleiding van Stigas.

In het vierde kwartaal zijn de eerste brainstormsessies geweest voor het bedenken van de campagne voor Vitaliteit, welke start in het eerste kwartaal van 2023. Op deze manier wordt structureel gewerkt aan de 3V's van Stigas en zullen we dit in 2023 verder gaan uitbreiden en kijken hoe we de 3V's ook weer samen kunnen brengen.

Website stigas.nl

In het vierde kwartaal is een SEO-analyse gemaakt op de huidige website. Een SEO analyse is een analyse van een website om een beter inzicht te krijgen in hoe goed een website is geoptimaliseerd om beter te scoren in zoekmachines. Uit deze analyse kwam een aantal verbeterpunten. Deze heeft Stigas, samen met het samenwerkende online adviesbureau, opgepakt. Denk hierbij aan oude pagina's, niet-werkende links, ontbrekende afbeeldingen, het verbeteren van teksten en het sturen op conversie door bijvoorbeeld duidelijke doorklikbuttons. Dit alles om de site kwalitatiever te maken met concretere doelen zodat we dit in 2023 beter kunnen meten en bewaken.

Qua bezoekersaantallen zien we een lichte stijging ten opzichte van 2021. Met bovengenoemde verbeteringen is het doel om in 2023 deze cijfers verder te optimaliseren.

Sociale media

In de belangrijkste sociale media kanalen Facebook en LinkedIn zien we een mooie groei in volgers. Vanaf het vierde kwartaal is Stigas meer gaan sturen op eigen content met verwijzing naar het eigen platform stigas.nl. In 2023 ligt de focus meer op structurele plaatsing met kwalitatief beeldmateriaal. Opzet is nu om door middel van een sociale budget het bereik en daarmee het aantal volgers verder te vergroten.

5.3 Merk en imago

In 2020 is er een 0-meting uitgevoerd van de Stigas naamsbekendheid. In 2023 zal er in het tweede kwartaal een 1-meting worden uitgevoerd om dit onderzoek voort te zetten en te kijken waar Stigas staat qua ontwikkeling van haar naamsbekendheid.

Binnen het communicatie- en marketingteam is afgestemd dat in alle uitingen meer focus zal worden gelegd op Stigas. Wie zijn wij, wat doen we en wat we willen uitstralen. Dit zal gelden voor onze website, sociale media kanalen, nieuwsbrieven en ook de samenwerking met de branche- en vakorganisaties. De intentie is om dit te realiseren door meer eigen beelden te gebruiken en altijd de link te leggen met Stigas in alle communicatie uitingen.

5.4 Digitale nieuwsbrief

De digitale nieuwsbrief van Stigas is uitgegroeid tot één van de belangrijkste communicatiekanalen van Stigas en verschijnt maandelijks op de tweede dinsdag van de maand. De onderwerpen worden vooraf vastgelegd in een contentkalender waarbij goed gekeken wordt of alle sectoren en de 3 V's goed zijn vertegenwoordigd. Actualiteiten worden op de voet gevolgd en het is een streven om ontwikkelingen in de sector zo helder en praktisch mogelijk mee te geven aan ondernemers en werknemers. Vooraf worden de onderwerpen gedeeld met de communicatieprofessionals van onze stakeholders, waaronder de branche- en vakorganisaties.

De nieuwsbrief wordt zeer goed ontvangen en is de afgelopen jaren een steeds belangrijker communicatiemiddel geworden. Het aantal abonnees voor de nieuwsbrief is het afgelopen jaar gestegen van 12.852 eind 2021 naar 14.819 eind 2022, een stijging van 15%.

De Stigas nieuwsbrief wordt gemiddeld door 28% van de abonnees geopend. Dit percentage lag iets lager dan in 2021 (30%). Het percentage dat doorklikt op de online links die verwijzen naar onderwerpen op stigas.nl, ligt gemiddeld substantieel hoger dan vorig jaar: 5,36 % ten opzichte van 4,0%. In 2023 wordt aan de hand van een optimalisatieplan gewerkt aan een hoger openingspercentage en een hoger doorklikpercentage.

5.5 Sector specifieke communicatie

In overleg met de sectororganisaties wordt bepaald over welke onderwerpen wordt gecommuniceerd en wordt een gezamenlijke communicatiekalender opgesteld. Stigas schrijft de artikelen of levert input voor ideeën aan. Door het gezamenlijk delen van deze artikelen, de sectororganisaties samen met Stigas, wordt de boodschap versterkt en wordt een maximaal bereik gerealiseerd. De aan een bepaalde sector verbonden sectorspecialist is betrokken bij de communicatie overleggen met de betreffende sectororganisatie.

6. ORGANISATIE

6.1 Bestuur

Vanaf medio 2015 heeft Stigas een zelfstandige uitvoeringsorganisatie, waarvan sociale partners samenwerkend in het bestuur van de Stichting Gezondheidszorg Agrarische Sectoren, eigenaar zijn. Voor de uitvoering van de dienstverlening werkt Stigas samen met meerdere partijen.

Het afgelopen jaar is het bestuur van Stigas zeven keer bij elkaar geweest, vijf keer voor een reguliere vergadering en twee keer voor een extra vergadering in verband met het structuuronderzoek. Fungerend voorzitter afgelopen jaar was Jeroen Brandenburg.

De samenstelling van het bestuur ultimo 2022 was als volgt:

Leden:

LTO Nederland

Hans Koehorst (werkgeversvoorzitter)

Ingrid Blom

Plaatsvervangende leden:

Cumela

Corina van Zoest

Hans Verkerk

Koninklijke Vereniging voor Hoveniers en Groenvoorzieners

Nagib Benamar

Marc van Rosmalen

FNV

Jeroen Brandenburg (werknemersvoorzitter)

Brenda de Jong

CNV Vakmensen

Jeroen Warnaar

Adviseur Colland Bestuursbureau

Jeroen Verweij

Directie/secretariaat

Math Creemers

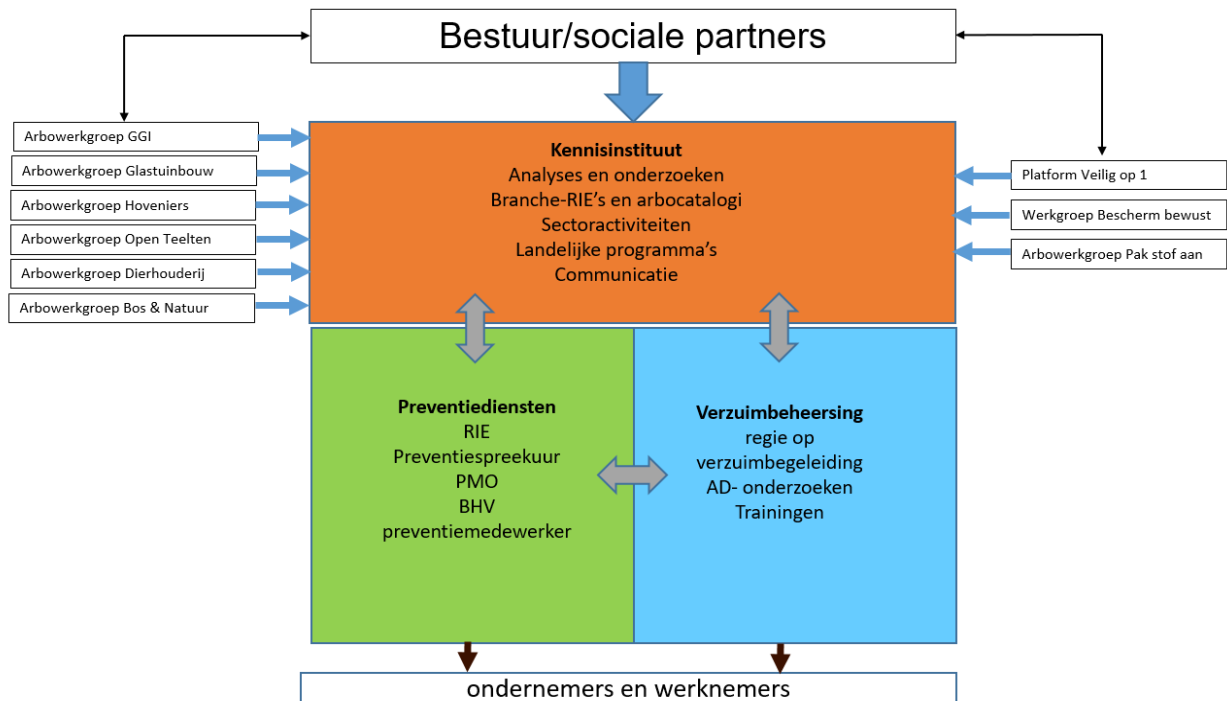
Corrie Gerritse

6.2 Bestuur en arbowerkgroepen

Het afgelopen jaar heeft in het kader van het in 2021 uitgevoerde structuuronderzoek een evaluatie plaatsgevonden van de rol en het functioneren van de verschillende bestaande sectorale klankbordgroepen en sectoroverstijgende werkgroepen en de verhouding ten opzichte van het bestuur. Deze evaluatie heeft een zogenaamd spoorboekje met diverse adviezen voor verbetering opgeleverd, die in een gezamenlijke bijeenkomst op 1 november 2022 zijn gepresenteerd. Het gaat hierbij onder andere over het:

- helder beschrijven van de taken en bevoegdheden van de arbowerkgroepen
- transformeren van de sectorale klankbordgroepen naar arbowerkgroepen
- evalueren van de sectoroverstijgende werkgroepen, zoals Veilig op 1, Bescherm bewust en Pak stof aan en het op basis hiervan besluiten over het vervolg
- versterken van de procesondersteuning en facilitering van de verschillende werkgroepen
- structureel beter informeren van de arbowerkgroepen over wat er 'elders' binnen Stigas gebeurt, zowel schriftelijk (digitaal) als via gezamenlijke bijeenkomsten
- versterken van de positie van het sectoractiviteitenplan als instrument voor sectoraal maatwerk

Hieronder is schematisch de samenwerking tussen sociale partners (bestuur, sectorale en sectoroverstijgende arbowerkgroepen) en de werkorganisatie van Stigas weergegeven, zowel op landelijk als op sectorniveau.

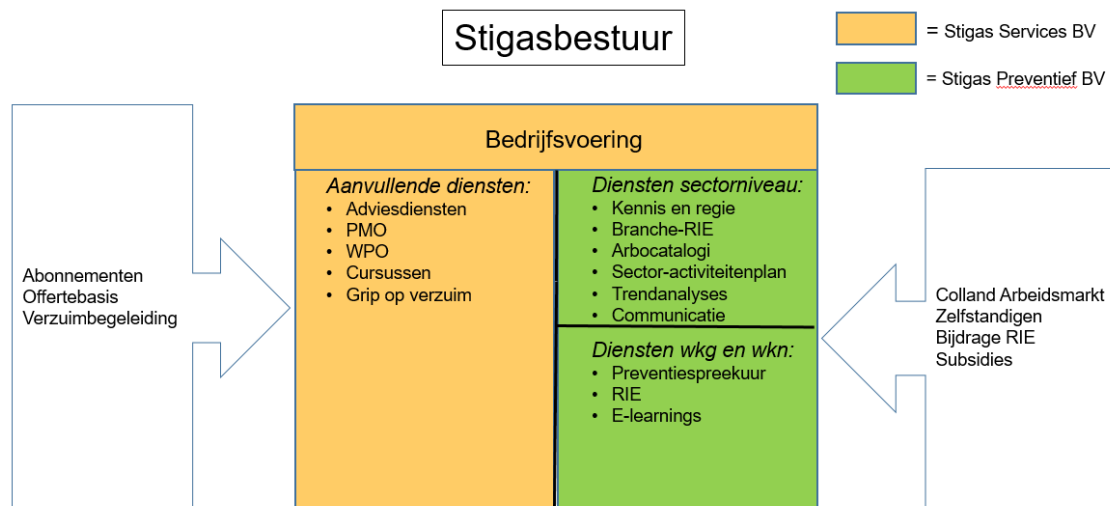
6.3 Structuur

Stigas voert zoals gezegd collectief en privaat gefinancierde diensten uit. Uitgangspunt is dat Stigas een bedrijf naar behoefte volledig kan ondersteunen om te kunnen voldoen aan de wettelijke verplichtingen ('ontzorgen'). Voor een transparante scheiding tussen geldstromen vindt de uitvoering van de dienstverlening vanuit twee BV's plaats, Stigas Services BV en Stigas Agrarisch Preventief BV.

De uitvoering van de collectief gefinancierde en daaraan gelieerde dienstverlening vindt vanuit Stigas Agrarisch Preventief BV plaats. Hier gaat het om de rol van kennisinstituut voor de sector en sociale partners.

Aanvullende privaat gefinancierde dienstverlening vindt plaats vanuit Stigas Services BV. Het gaat hierbij om (arbo)dienstverlening aan bedrijven en hun medewerkers.

Het personeel is bij Stigas Services BV in dienst en wordt naargelang het werk erom vraagt ingezet voor de uitvoering van de collectief gefinancierde activiteiten. Volgend schema laat een en ander zien:

De uitvoering van de activiteiten vindt deels vanuit het kantoor in Woerden en deels regionaal plaats vanuit de volgende teams:

- **Staf**, waarin verschillende disciplines vertegenwoordigd zijn: medisch adviseur, arbeidsdeskundig adviseur, arbeidshygiënisch adviseur, veiligheidskundige, arbeid- en organisatiedeskundige, gezondheidsonderzoeker, communicatieadviseur en interventieadviseur. De staf is onder andere verantwoordelijk voor de kennisfunctie voor de sector, de ontwikkeling van sectorspecifieke diensten en producten, communicatie en voorlichting, facilitering bestuur en arbowerkgroepen en de aansturing van de dienstverlening.
- **Servicedesk**, verantwoordelijk voor de centrale helpdesk- en loketfunctie voor alle inhoudelijke vragen over arbeidsomstandigheden, verzuim, wetgeving en diensten van Stigas.
- **Verzuimdesk**, verantwoordelijk voor de eerste intake van verzuimende werknemers en de operationele planning van de verzuimbegeleiding.
- **Preventieadviseurs**, verantwoordelijk voor de uitvoering van preventie adviesdiensten (bijvoorbeeld de RIE, werkplekonderzoek of voorlichting) en de rol van huisadviseur/contactpersoon voor bedrijven.
- **Re-integratieadviseurs**, verantwoordelijk voor het casemanagement in de verzuimbegeleiding en een aantal vanuit de bedrijfsarts gedelegeerde taken.
- **Bedrijfsartsen**, verantwoordelijk voor de sociaal medische begeleiding van zieke medewerkers.

In 2021 heeft een onderzoek naar de hiervoor beschreven structuur plaatsgevonden. Dit heeft geleid tot diverse aanbevelingen om het functioneren hiervan te verbeteren en de transparantie met betrekking tot de besteding van collectieve en private middelen te vergroten.

6.4 Nieuwe huisvesting

Stigas is in het najaar van 2022 verhuisd naar een nieuwe locatie aan de Korenmolenlaan in Woerden. Bij de inrichting van het nieuwe kantoor is rekening gehouden met nieuwe functies van een hedendaags kantoor in het algemeen en voor Stigas in het bijzonder. Zo is er rekening gehouden met het gedeeltelijk thuiswerken van medewerkers, de behoefte aan apart toegankelijke spreekkamers voor het uitvoeren van gesprekken en tot slot de functie van ontmoetingsplek voor sociale partners en andere stakeholders voor overleg en bijeenkomsten rond het thema arbeidsomstandigheden.

6.5 Stigas gecertificeerd

Stigas is gecertificeerd voor ISO 9001:2015 en Dienstverlening Arbodiensten. Aanleiding was de behoefte om op deze wijze de bescherming van privacygevoelige informatie aantoonbaar beter te regelen en de kwaliteit van de dienstverlening voortdurend te verbeteren. Als gecertificeerde arbodienstverlener kan Stigas daarnaast ook bedrijven en hun medewerkers volledig ondersteunen in hun behoeften en wettelijke

verplichtingen als het gaat om duurzame inzetbaarheid en arbodienstverlening. In 2022 heeft Stigas wederom met succes de audit doorlopen.

6.6 Klanttevredenheidsonderzoek

Stigas monitort de klanttevredenheid van haar diensten. Eén van de methoden is een online enquête onder gebruikers/afnemers van een RIE bedrijfsbezoek, verzuimbegeleiding, werkplekonderzoeken en het PMO.

In 2021 lag de respons op 21% bij ruim 900 deelnemers, in 2022 op 21% met 465 deelnemers. De 'n' bij WPO en PMO is vrij laag, omdat deze diensten naar verhouding minder zijn ingezet of anders zijn ingeregeld. Hieronder geven we een overzicht van de waardering (totaal oordeel). In 2021 is voor het eerst gevraagd of klanten Stigas zouden aanbevelen aan anderen (1-10), dit wordt ook wel de Net Promotor Score (NPS) genoemd.

Dienst	2021		2022	
	Cijfer	NPS	Cijfer	NPS
RIE	8,2	7,9	8,2	8,2
WPO	8,2	7,5	8,0	8,0
PMO	7,1	6,4	8,0	8,4
Verzuimbegeleiding	7,7	7,3	7,8	7,7

Voor een uitgebreidere rapportage verwijzen we naar de jaarlijkse klanttevredenheidsrapportage.

BIJLAGE 1. Samenstelling sectorale arbowerkgroepen 2022

Arbowerkgroep Hoveniers en Groenvoorzieners

Naam	Namens	Opmerkingen
Carla Polling	VHG	
Nagib Benemar	VHG	
René Lorscheijd	VHG	
Henk van Scherpenzeel	VHG	
Sven Wastenecker	VHG	
Marjolein Dubbelaar	FNV	
John Hekkink	FNV	
Gerard Hendriks	FNV	
Rudie Alberts	FNV	
Willem Korstanje	FNV	
Koen Langenhuysen	FNV	
Jeroen Warnaar	CNV Vakmensen	
Sjoek van der Maarl	Stigas	Sectorspecialist (ziek per juni 2022)
Paul de Vries	Stigas	Vervanger Sjoek per halverwege 2022

Arbowerkgroep Groen, Grond en Infra (loonwerk)

Naam	Namens	Opmerkingen
Corina van Zoest-Meester	Cumela	
Ad Karelse	Cumela	
Kees van Dun	Cumela	
Danielle van Dijk	Cumela	
Jochum Sijtsma	FNV	
Koen Langenhuysen	FNV	
Monique van Meerdendonk	Vakvereniging HZC	
Peter Bredius	Stigas	Sectorspecialist Groen, Grond en Infra

Arbowerkgroep Dierhouderij

Naam	Namens	Opmerkingen
Jan Houdijk	LTO Graasdieren/schapen	
Robert van Almkerk	FNRS/Paardenhouderij	
Matthijs Maat	LTO Paardenhouderij	
Jose Houben	POV/varkenshouderij	Lianne Kuijsten – De Rond halverwege het jaar vervangen door Jose Houben.
Wilco Brouwer de Koning	LTO Melkveehouderij	
Colinda van Rees	LTO Melkveehouderij	Agendalid
Theo Coumans	LTO Pluimvee	Voorzitter
Koen Langenhuysen	FNV	
Jeroen Broekman	Stigas	Sectorspecialist Dierhouderij/varkenshouderij
Kees van Schanke	Stigas	Sectorspecialist Paardenhouderij
Wim Klaucke	Stigas	Sectorspecialist Melkveehouderij

Arbowerkgroep Glastuinbouw

Naam	Namens	Opmerkingen
Peter Loef	Glastuinbouw Nederland	Voorzitter, tot 1 april 2022
Ingrid Blom	Glastuinbouw Nederland	Vanaf 1 april 2022
Leendert de Jong	Glastuinbouw Nederland	Halverwege 2022 gestopt
Leo van Beekum	FNV	
Jeroen Warnaar	CNV Vakmensen	
Brenda de Jong	FNV	
Albert van der Burg	Stigas	Sectorspecialist Glastuinbouw

Arbowerkgroep Bos en Natuur

Naam	Namens	Opmerkingen
André Effting	FNV	
Koen Langenhuysen	FNV	
Rick Pellis	CNV Vakmensen	Gestart in 2022
Jan Polman	Polman Arbo & Veiligheid Buitenruimte	
Henk Jan Jeurink	AVIH	
Menno Niessing	Staatsbosbeheer	
Frans Cairo	Natuurmonumenten	Gestart in 2022
Mirjam Lammertink	Geldersch Landschap	Gestopt in 2022
Mirjam de Groot	Stigas	Sectorspecialist Bos en Natuur
Alicia van der Grift	AVIH	Gestopt halverwege 2022

Arbowerkgroep Open Teelten

Naam	Namens	Opmerkingen
Pieter Evenhuis	LTO Akkerbouw	Agendalid
John Stemkes	LTO Vollegrond	
Anneke van Dijk	LTO	Agendalid
René Simons	NFO	
Martijn Donker	NFO	Gestopt halverwege 2022
Peter Baltus	NFO	Vervanger Martijn Donker
Jan van Leeuwen	LTO Boomteelt	Voorzitter
Alfons Zwetsloot	Anthos	Agendalid
Hans de Wit	KAVB	
Linda Slagter	FNV	
Brenda de Jong	FNV	
Henry Stroek	CNV Vakmensen	
Marcel van Diepen	Stigas	Sectorspecialist Bloembollen
Marieke van Esveld	Stigas	Sectorspecialist Open Teelten

BIJLAGE 2: Dodelijke ongevallen agrarische en groene sectoren in 2022

1.	17 juli Noord Scharwoude	20 jaar Man	Akkerbouw Gezinslid	Man komt onder trekker
2.	12 augustus Boazum	59 jaar Man	Paardenhouderij Ondernemer	Man valt met kraan in water
3.	16 september Spierdijk	22 jaar Man	Zorgboerderij/Melkveehouderij Cliënt	Client raakt bekneld tussen twee hooibalen
4.	8 december Hiaure	70 jaar Man	Melkveehouderij Ondernemer	Man komt onder mini-shovel in sloot
5.	25 december Buitenpost	Vrouw	Paardenhouderij Derde	Vrouw krijgt trap van paard

DODELIJKE ONGEVALLEN MET 'DERDEN' OF DOOR DERDEN

1.	6 juni Heythuysen	21 jaar man	Glastuinbouw	Roemeen valt in waterbassin en verdrinkt
----	----------------------	----------------	--------------	---

PRIVÉONGEVALLEN

1.	16 maart Leiden	58 jaar Man		Man valt uit boom
----	--------------------	----------------	--	-------------------

PM

1.	16 augustus Apeldoorn	26 jaar Man	Verhuur van machines	Man komt onder kantelende trekker
----	--------------------------	----------------	-------------------------	-----------------------------------

Ondernemer: 2
Werknemers:
Gezinsleden: 1 waarvan 0 kinderen
Vrijwilliger:
Derden: 2
Onbekend:

BIJLAGE 3: Overzicht preventieadviseur en hun specialismen ultimo 2022

Adviseur	Specialisme	Regio
Albert van der Burg	Glastuinbouw, Arbeidsdeskundige, Middelbaar Veiligheidskundige	Westland/Oostland
Diana Voorneveld	Machineveiligheid, BHV, Geregistreerd Hoger Veiligheidskundige	Midden Nederland
Iris Voorbergen	Zorgboerderijen	West en Midden Zuid Holland
Jeroen Broekman	Varkens- en pluimveehouderijen, Middelbaar Veiligheidskundige	Oost Brabant / Limburg
Kees van Schanke	Paardenhouderij, Middelbaar Veiligheidskundige	Zuid Holland Zuid
Marcel van Diepen	Bloembollen, Akkerbouw en vollegrondsteelt, witloftrekkerijen	Friesland / NOP/ Noord-Holland Noord
Marieke Esmeijer	Geregistreerd arbeidshygiënist	Achterhoek
Marieke van Esveld	Fruitteelt en boomteelt, fysieke belasting,	Betuwe
Mirjam de Groot	Bos en natuur, ziekte van Lyme	Utrecht / Gelderse Vallei / Flevoland
Olaf Kuijk	Fysieke belasting	Noord-Holland Zuid
Paul de Vries	Hoveniers, Middelbaar Veiligheidskundige	Overijssel
Peter Bredius	Groen, Grond en Infra, Machineveiligheid en geregistreerd Hoger Veiligheidskundige	West Brabant / Zeeland
Sjoek van der Maarl	Hoveniers en groenvoorziening, Groen, grond en infra, Hoger Veiligheidskundige	Noord-Holland Zuid / Zuid-Holland Noord
Wim Klaucke	Melkveehouderij, Middelbaar Veiligheidskundige, BHV	Groningen/ Drenthe / Friesland